

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisli se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v soboto, 2. julija 1932.

Štev. 74.

Pred novim občinskim zakonom

Čeprav je občina najvažnejša politična edinica in naravnost osnova vsega javnega življenja, vendar v vseh dolgih povojnih letih nismo mogli doživeti, da bi dobili nov, enoten in moderen občinski zakon. Slej ko prej je veljalo pravilo, da je imela skoraj vsaka večja mestna občina drug občinski red. Jasno je, da ta kaos ni bil v korist našim mestom in zato je vsa javnost pozdravila določbo zakona z dne 3. septembra 1931, da se ima izdelati nov občinski zakon in to po načelu občinske samouprave. Kakor se poroča iz Beograda, namerava sedaj osrednja vlada tudi izvesti to zahtevo zakona in poročila tudi že govore, da bo novi občinski zakon v kratkem predložen narodni skupščini v razpravo. Tako v največjem interesu mest samih, ko tudi vsega našega gospodarstva je, da bo novi občinski zakon čim bolj odgovarjal vsem potrebam in zahtevam naših mest, ki so tem bolj upoštevanja vredne, ker so si naša mesta tekom svojega poslovanja pridobila tako dragocene izkušnje, da bi bilo neoprostljivo, če se ne bi hotela z njimi okoristiti tudi osrednja državna uprava.

Da se te želje in zahteve naših mest konkretizirajo, se je vršila preteklo soboto v Zagrebu seja upravnega odbora Zveze jugoslovanskih mest in plod te seje je spomenica, ki bo predložena notranjemu ministrstvu, da bo mogel novi občinski zakon v resnici odgovarjati vsem potrebam naših mest in vsem zahtevam našega gospodarstva. Kajti že samo vsled občinskih davščin, ki so pač v prvi vrsti na ramah gospodarskih slojev, so ti živo zainteresirani na tem, da bo novi občinski zakon tudi odgovarjal vsem potrebam gospodarstva. In v glavnem moremo reči, da spomenica naših mest odgovarja zahtevam gospodarstva, vsled česar priporočajo tudi gospodarski krogi, da osrednja vlada spomenico občin v polnem obsegu uvažuje in upošteva.

Pri tej priliki pa bi zlasti naglasili eno zahtevo naših gospodarskih krogov, ki je bila izrečena že mnogokrat, ki pa zlasti v času strankarskih bojev ni bila nikdar prav upoštevana. To je zahteva po depolitizaciji občin. Čisto napačno in škodljivo je, da je bila tudi občina boljše za vsa strankarska nasprotja. Vsake občinske volitve so bile vseskozi strankarsko politične volitve, dočim se je na gospodarske ozire čisto pozabljalo. Že vsled načela o delitvi dela bi bilo treba izvesti depolitizacijo občin. O velikih političnih vprašanjih naj razpravlja parlament, kajti to je njegova naloga. Občina pa je v prvi vrsti gospodarska edinica, ki ima razpravljati o gospodarstvu v občini ter o drugih praktičnih vprašanjih, ki jih prinaša življenje. Zato pa bi se morale volitve v občinah vršiti tudi po drugem principu, kakor pa se vrše v skupščini. Vsaka občinska uprava bi morala biti verno zrcalo gospodarske strukture mest in zato ne bi smelo biti dovoljeno, da more številnejši stan drugega čisto izriniti od vsakega upliva na mestno upravo. Enako ni dobro, če vlada prevelika liberalnost pri podeljevanju občinske volilne pravice. Ne gre, da ima meščan, ki živi že leta in leta v mestu, ki ima tu svoje podjetje, ki je čisto zvezal svoje življenje z usodo mesta, prav enake pravice, ko državljani, ki se je le trenutno ustavil v mestu in ki bo morda že jutri bival v drugem mestu. Samo pozdraviti je treba, da to načelo povdarja tudi spomenica naših mest in zato upamo, da bo novi občinski zakon v tem pogledu res odgovarjal zahtevam javnosti.

Nič manjše važnosti pa ni, da bo novi občinski zakon v resnici pomenil decentralizacijo uprave. Načelo občinske samouprave ne sme ostati le na papirju, temveč mora postati dejstvo. Neprimerno lažje in neprimerno koristnejše pa je mogoče izvesti to načelo, če imajo v občinski upra-

vi upliv oni, ki so na razvoju občine zainteresirani tudi z vsem svojim imetjem, kakor pa če se prepusti prevelik upliv onim, ki bivajo v mestu le slučajno in skoraj proti svoji volji. Občinske uprave so nekoč, ko so vladali le meščani, delovale mnogo bolje, kakor pa tedaj, ko so se mogli meščani uveljavljati le kot manjšina. Za kontrolo občinskega gospodarstva so meščani kar poklicani, ker poznajo vse občinske zadeve in ker tudi hočejo, da se vsaka stvar reši dobro in pravilno. Silna moralna vrednota je v tem, če kdo ljubi svoje mesto in če je nanj ponosen in to vrednoto je treba izkoristiti in občinska samouprava bo delovala dobro in v korist občine ter države. Ni se prav nič treba ustrašiti raznih sentimentalnih ugovorov zaradi morebitnega prikrajšanja držav-

ljanskih pravic, kajti jasno je, da more v gospodarski zajednici — in to je občina — odločiti le tisti, ki je na jasnem način izjavil, da hoče živeti v tej zajednici.

Naloga novega občinskega zakona je zato tudi v tem, da zagotovi meščanom v mestni upravi potreben upliv, da zaščiti gospodarske sloje pred prevelikimi davčnimi bremenimi in da omogoči ono plodonosno vzajemno sodelovanje vseh slojev, ki šele omogoča, da je občina v resnici gospodarska zajednica vseh, ki žive v enem mestu. Zato pa naj novi občinski zakon povdarja načelo depolitizacije občin, da bodo te posvetile vse svoje delo le aktualnim gospodarskim, kulturnim in socialnim vprašanjem, o velikih političnih vprašanjih pa naj odloča skupščina, ki je v to edino poklicana.

Računi inozemskih upnikov v dinarjih ostanejo še nadalje začasno vezani

G. minister za finance je odločil:
1. Da se veljavnost točke 1. odločbe št. II. 37250 od 28. marca t. l. podaljša do vstevši 31. julija t. l.

2. Da se v našo državo smejo uvažati efektivni avstrijski šilingi samo v količinah, v katerih se smejo izvažati iz Avstrije. Večje količine uvoženih avstrijskih šilingov se ne morejo porabiti za stvarjanje svobodnih dinarjev.

Točka 1. odločbe g. ministra financ od 28. marca t. l., ki se nanaša na začasno vezane račune dinarjev inozemskih upnikov, se glasi:

Plačevanje obveznosti proti inozemstvu, in sicer po odobritvi Narodne banke za blago, uvoženo do dne 31. decembra 1931, a izza dne 1. januarja t. l. se sme vršiti po pravih uvoznih listinah, kolikor dospevajo rokovi, po pooblaščenih bankah s pologom ustreznega zneska dinarjev na »začasno vezani račun dinarjev inozemskega

upnika ob predložitvi vseh listin, ki so bile doslej potrebne, da se dajo dinarji na svobodni račun inozemcev. O vseh tako položenih vsotah morajo banke takoj obvestiti Narodno banko. Na ta način in po zakonski pariteti se smejo izplačevati tudi menice, in sicer tudi one, ki so plačljive v efektivni inozemski valuti ali čeku na pokaz, pa tudi na kak inozemski kraj. Na isti način se knjižijo pri pooblaščenih bankah tudi zneski, ki pripadajo inozemstvu od kuponov in amortiziranih ter prodanih vrednostnih listin, kakor tudi po vseh primerih, za katere se mora imeti predhodna pooblastitev ministrstva za finance. Poštna hranilnica postopa na isti način po čekovnih računih inozemcev.

Te »začasno vezane« dinarske terjatve se uporabljajo do osvoboditve in prenosa na svobodno dinarsko terjatev lahko samo za plačila v državi, ne morejo pa služiti za zavarovanje valute ob izvozu blaga iz države.

Računanje ležarine za carinske pošiljke, če ležijo na železniškem svetu

Dogajali so se primeri, da sta zaračunavali ležarino za uvozno carinsko robo, ki je bila razložena v območju carinskega rajona na železniškem svetu, ki ni bil predan carinarnici na izključno razpolaganje, istočasno carinska in železniška uprava. Carinska uprava se je pri tem sklicevala na določbe čl. 18 »Predloga zakona o obči carinski tarifi in na tolmačenje v razpisu C. br. 14681/22 odnosno C. br. 56421/24, da je smatrati »kao carinsko stvarišče kod carinarnica na železniškem stanicama ceo prostor koji zauzima dotična železniška stanica zajedno sa svima svojim postrojenjima i kolosecima«. Železniška uprava pa je zaračunavanje ležarine po svojih reglementarnih in tarifiških predpisih utemeljevala na nespornem dejstvu, da je roba ležala na svetu in v prostorih, ki so bili last železniške uprave in ki niso bili dani carinski upravi ne v zakup in ne na izključno uporabo. Dvojno računanje ležarine je seveda krivično in pravno neupravičeno. Tako je v konkretnem primeru tudi Državni svet pod br. 10041/32 z dne 2. IV. 1932 razsodil, da carinarnica ni bila upravičena računati carinsko ležarino za robo, ki je bila razložena na železniškem svetu.

UKINJENJE UVOZNE CARINE NA ŽVEPLO

Ministrski svet je na podlagi čl. 15. zakonskega predloga o splošni carinski tarifi in na predlog finančnega ministra odredil, da se ukine uvozna carina na očiščeno žveplo in žvepleni cvet iz tar. št. 197, točka 2. uvozne carinske tarife. Oprostitev velja eno leto od dneva, ko se odlok razglasi v »Službenih novinah« in stopi v veljavo.

Plačanje taks pri potrdilih o učni dobi in zaposlitvi

Ministrstvo trgovine in industrije je pod II. št. 13195 z dne 21. maja sporočilo zbornici v Novem Sadu, da je vprašanje plačanja taks za potrdila o trajanju učne dobe (§ 280), kakor tudi za potrdila o trajanju službe (§ 249) urejeno v §u 26. zakona o izpremembah in dopolnilih zakona o taksah z dne 25. marca 1932. Ker je s tem zakonom položaj pojasnjen, se more obstoječe pravno stanje izpremeniti samo z izpremembo zakona. Obenem je ministrstvo pripomnilo, da za osvoboditev plačanja taks pri izdajanju uverenj po postavki 1. § 249 ni utemeljenega razloga, ker je za nižje pomožno osebe, pri katerem bi prišla osvoboditev radi socialnih razlogov največ v poštev, predpisano obvezno izdajanje poslovnih knjižic, ki je prosto taks. V koliko se od takšnega osebja poleg knjižic zahteva tudi uverenje po § 249 ni razloga za oprostitev od taks.

ZAMENJAVA ZAČASNIH CERTIFIKATOV NAŠEGA STABILIZACIJSKEGA POSOJILA ZA DEFINITIVNE OBVEZNICE

Državna hipotekarna banka obvešča vpisnice 7% mednarodnega stabilizacijskega posojila kralj. Jugoslavije, da je od finančnika. Zamenjava certifikatov za definitivne obveznice v svrhu zamenjave začasne certifikate jugoslovanske tranše tega posojila. Zamenjava certifikatov za definitivne obveznice se bo vršila počenši 4. julija t. l. izključno pri Državni hipotekarni banki in njenih podružnicah v Zagrebu, Ljubljani, Splitu, Sarajevu, Cetinju, Novem Sadu, Nišu in Skoplju. Začasni certifikati se lahko predložijo neposredno ali pa pošljejo po pošti.

Denar.

Denar je zakonito menjalno, kupijsko sredstvo. Njegovo zbirališče in razhodišče so denarni zavodi. Ti so posredovalci med bogatimi in revnimi, so regulatorji denarnega prometa, so podporniki domačega gospodarstva, obrti, trgovine in industrije.

Zato ne odteguj denarja denarnim zavodom! Ne dvigaj ga po nepotrebnem! Ne kupuj stvari, ki jih nujno ne rabiš! Ne zapravljaj denarja iz strahu, da bi izgubil veljavo! Ne drži denarja doma in ne skrivaj ga!

Z vsem tem škoduješ sebi in drugim. Zgubo imaš na obrestih in podpiraš gospodarsko krizo, ki tepe tudi tebe.

Dinar veljave ne bo izgubil. Inflacije ne bo! Bodi torej pameten! Ne daj se begati! Varčuj in nalagaj denar v denarne zavode!

Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani izplačuje nove vloge, naložene od 15. maja letos naprej, brez zadržka in v vsakem znesku ter jih obrestuje po običajni obrestni meri. Trgovci, ki drže denar doma, naj to upoštevajo!

Naš uvoz in izvoz v maju

Po podatkih generalne direkcije carin smo meseca maja t. l. uvozili: 55.027 ton (lani v maju 100.696 ton) v vrednosti 234,6 milijona Din nasproti 393,5 milijona Din v lanskem maju. Naš uvoz je bil torej v maju v primeri v uvozu v istem mesecu prejšnjega leta znatno manjši, in sicer po količini za 45,4%, po vrednosti pa za 40,4% (158,9 milijona Din).

Trgovinska bilanca je bila v maju pasivna za 14,8 milijona Din, dočim je bila v aprilu celo aktivna za 22,1 milijona Din (v lanskem maju je znašala pasivnost 16,6 milijona Din). V prvih 5 mesecih t. l. se je naša trgovinska bilanca gibala takole (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
januar	218,3	228,2	- 9,9
februar	203,7	229,4	- 25,7
marec	212,7	246,4	- 33,7
april	271,0	248,9	+ 22,1
maj	219,8	234,6	- 14,8
jan.-maj 1932	1125,5	1187,5	- 62,0
" 1931	1965,5	2196,9	- 231,9
" 1930	2854,5	2973,4	- 119,0
" 1929	2458,8	3064,1	- 605,3
" 1928	2252,2	3214,4	- 962,2

Kakor je iz gornjih števil razvidno, se je sporedno z izvozom naš uvoz letos prav občutno skrčil. V primeri z uvozom v prvih 5 mesecih preteklega leta znaša zmanjšanje uvoza po količini 37,7%, po vrednosti pa 46%. Pasivnost naše trgovinske bilance za razdobje januar—maj znaša 62 milijonov Din.

Glavni predmeti našega uvoza v maju so bili: sirov bombaž (10,9), bombažno predivo (16,5), bombažne tkanine (14,8), volna (1,7), volneno predivo (2,4), volnene tkanine (6,8), svileni predivo 4,5, svilene tkanine (1,9), železo in polfabrikati (3,2), železna pločevina (2,2), cevi (3,6), železni material (2,3), razni izdelki iz železa (12,1), mineralna olja (5,4), sirove kože (2,3), čevlji (0,8), steklo (3,7), riž (3), limone in oranže (1,6), strhoji in aparati (14,7), elektrotehnični predmeti (7,6), prevozna sredstva (4,5), zdravila (2,3), organske barve (2,3), tiskarski papir (3,1), kava (6,9), premog (3,3), oljni plodi (6,0).

Gospodarski položaj Poljske

Znani narodni gospodar dr. O. Deutsch piše: Imamo večkrat vtis, da svetovna gospodarska kriza Poljske ni tako hudo zadel kot druge dežele. Dva momenta sta, ki povzročata to napačno mnenje: 1. Poljska se ni zatekla doslej do takšnih deviznih ukrepov kot druge države v Srednji Evropi; 2. brezposelnost je bila od leta 1931 na leto 1932 manjša kot leto prej. Če vpoštevamo kot merodajni za gospodarske težkoče kakšne dežele samo ti dve dejstvi, potem Poljska od svetovne krize pač ni bila prizadeta; a drugi znaki krize boleznini so Poljsko ravno tako zadeli kot druge dežele Srednje Evrope in deloma morda še bolj; omenimo krčenje trgovine in produkcije, propadanje kmetijskega stanu, splošno ubožanje, padec cen in omajanje državnih in zasebnih financ.

Iz dveh prav preprostih okoliščin se vidi, zakaj Poljska vsled kreditnih odtegnitev in odpovedi in vsled poostrenja v položaju na delovnem trgu ni toliko trpela kot druge države; ker so se znaki krize v Poljski prej javili kot v ostalih državah Evrope in ker ta bolezen ni več akutna, temveč kronična. Odpovedi kreditov so bile izvedene v Poljski v pretežni večini že pred letom 1931, tako, da je znašala skupna vsota kreditov, ki je bila v lanskem poletju v času krize avstrijskih in nemških velebank odpovedana, okoli 500 milijonov zlotov ali 56 milijonov dolarjev. Ta vsota ni v nobenem razmerju do množine v obtoku se nahajajočih denarnih sredstev v Poljski, predvsem pa do množine krožečih dolarjev. Po drugi vrednotni krizi v letih 1925 in 1926 je obstojala samo polovica obtoka bankovcev v zlotih, druga polovica pa v efektivnih dolarjskih bankovcih. Dolar je bil poleg zlobega dolgo vrsto let običajno plačilno sredstvo in je bilo res nenavadno veliko ameriškega denarja v Poljski. Kreditne odpovedi se v Poljski torej niso tako hudo poznale kot drugod. Brezposelnih je bilo lani 400 tisoč do 500.000, letos so jih našteji 4. t. m. še 279.000; mnogo pomagajo ruska naročila in pa uspešna premogovna konkurenca z Anglijo.

Najbolj huda je v Poljski kriza poljedelstva. Od 32 milijonov prebivalcev Poljske jih je 20 milijonov kmečkega stanu, torej več kot dve tretjini. Skoraj štiri milijone ljudi je v državni službi ali v službi javno-pravnih korporacij, ostali del se razdeli na trgovino, industrijo in na proste poklice. Padec agrarnih produktov se je pričel leta 1928 in je trajal vzporedno z razvojem na svetovnem trgu do konca leta 1931. Tedaj je dosegla pšenična cena v Poljski rekordno globino 17 zlotov za meterski stot. Od tedaj naprej se je vsled raznih državnih ukrepov (izvozne premije, subvencije itd.) cena žita polagoma zopet dvignila na 28 do 29 zlotov, a tedaj je bil kmet svoje zaloge že večinoma prodal in je imel od zvišanih cen dobiček le trgovec. Vobče so pa tudi danes še cene agrarnih produktov pod polovico onih iz leta 1928, dočim cene industrijskega blaga vsled lokalnih in mednarodnih kartelov niso padle bistveno pod svoj maksimum; zato so postale agrarne množice slabe nakupovalke industrijskega blaga. Od nekmečkega prebivalstva je bilo po dvojnem občutnem znižanju plač posebno močno prizadeto uradništvo, ki šteje z družinskimi člani vred skoraj 4 milijone. Ostanke za nakup še delavstvo, ki je po mednarodni prodajni krizi in po eksportnih težkočah danes najmanj ravnotako močno prizadeto kot delavstvo v Avstriji ali Nemčiji. Konsumna moč prebivalstva v Poljski se ni zmanjšala samo na polovico, temveč najbrž na četrtino. Posledice seveda ne izostanejo. Velika večina kmečkega prebivalstva se je obrnila izključno le do svoje lastne grude in skuša v avtarknem gospodarstvu zadovoljiti vse svoje potrebe. Poljski kmet, ki je bil že od nekdaj zelo skromen, krije z lastno produkcijo ne samo potrebo kruha, mleka in mesa, temveč si s primitivnim tkalnim in usnjarskim delom napravi tudi obleko in čevlje. Poljedelsko orodje je tako preprosto kot je bilo pred 500 leti, moderniziranje poljedelskega obrata se je izvedlo v Poljski le v posameznih slučajih.

Če sta dve tretjini prebivalstva že a priori izločeni od nakupovanja in je tudi ostala tretjina oslabela, tedaj imata industrijska produkcija in trgovina le prav majhno polje udejstvovanja. Domača prodaja je imela za poljsko industrijo že od nekdaj podrejeno vlogo; danes pa, ko je eksport tako otežkočen in bi moral imeti industrijski

ski trg zato doma večjo oporo, je osvojitve domačega trga še težja. Industriji premoga se kljub prodaji na sever ne godi dobro, ker ji je Srednja Evropa zaprta itd.; isto velja z majhnimi izjemami za vso gornjeshlesko industrijo. Poljska tekstilna industrija je za prebivalstvo Poljske prav za prav premajhna; razpolaga s poldrugim milijonom vreten, dočim razpolaga n. pr. Švica s 3 milijoni in Češkoslovaška z 8 milijoni. A poljska tekstilna industrija, zlasti ona v Lodžu in Bialystoku, se po vojski ni znala prilagoditi potrebam prebivalstva; prej je bila popolnoma navezana na ruski trg. Zato delajo te tovarne danes le s 40 do 45 odstotki svoje kapacitete; kmečke odjemalce je ta industrija skoraj čisto zgubila, drugih pa ni znala najti. Kljub temu pa tudi tukaj brezposelnost ni narasla; kajti tovarne, med seboj močno zvezane v kartelih, pustijo delati delavce rajši samo en dan ali dva ali tri na teden, kot pa da bi jih odpustile. Zlasti velja to za okraj Lodž, in tedenski zaslužek tekstilnega delavca je padel danes na 12 do 15 zlotov, to je 72 do 85 dinarjev. Potem si pa moremo pač predstavljati, kakšna je nakupna moč delavskega prebivalstva.

Ne bomo se čudili, če so spričo vseh teh dejstev cene padle. Obstoji pa velika razlika med agrarnimi pokrajinami na vzhodu in industrijskimi okraji na zahodu. Naravnost smešno so cene živine. Krava stane v Tarnopolu 5, do 10 dolarjev, konja si moreš kupiti že za 2 in pol do 10 dolarjev, a kljub temu se redkokdaj najde kak kopec. Tudi posestva se ne dajo prodati. V začetku junija je bilo naprodaj 5 knežjih in 16 grofovskih veleposestev, a kupca ni bilo nobenega. Grof Tarnowski, ki poseduje nad 500.000 oral, je pred kratkim komaj mogel placirati menico za 15.000 zlotov.

Zunanja slika krize se javlja v tej pretežno agrarni deželi torej v popolni onemoglosti in popolnem ubožanju poljedelskega prebivalstva. Najslabši je položaj na krajnjem vzhodu ob ruski meji. Videl sem pokrajine, kjer si kmetje niso mogli kupiti tudi najmanjše količine sladkorja ali petroleja.

Špecialist za ženske bolezni in porodništvo
Dr. Ivan Pinjar
se je preselil in ordinira
Gospovetska cesta 1/II.
od 10.—11. in od 3.—5.,
v sredo od 10.—11. in od 3.—4., Tel. 31-50

Eksport pšenice iz Jugoslavije

Od 1. julija preteklega leta do konca leta je bilo eksportiranih iz Jugoslavije 30.372 vagonov pšenice v vrednosti 466 milijonov dinarjev, v tekočem letu do konca maja 8535 vagonov v vrednosti 95 milijonov Din, skupaj v enajstih mesecih kampanje 1931/32 38.907 vagonov v vrednosti 561 milijonov Din. Po cenitvi strokovnjakov bo vstopila Jugoslavija v novo kampanjo z lanskim ostankom ca 10.000 do 15.000 vagonov.

Rekordna produkcija zlata v Transvaalu. Produkcija zlata v Transvaalu je bila v tisočih unc a 28'35 g sledeča:

	1930	1931	1932
Januar	883	915	987
Februar	818	840	914
Marec	889	911	960
April	880	882	950
Maj	916	910	966

Skupaj 4375 4458 4727

Letos je bila produkcija večja kot lani. Znižanje nabavnih stroškov kot posledica močno padlih materialnih cen in mezd je dovedlo spričo stabilne prodajne cene za zlato samoobsebi k vedno večjemu dvigu produkcije.

Ljubljanska borza

Tečaj 1. julija 1932.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2273.72	2285.08
Berlin 100 M	1336.72	1347.52
Bruselj 100 belg	782.95	786.89
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curib 100 fr.	1097.35	1102.85
London 1 funt	201.94	203.54
Newyork 100 dol., kabel	—	—
Newyork 100 dolarjev	5612.88	5641.14
Pariz 100 fr.	221.33	222.45
Praga 100 kron	166.56	167.42
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	286.47	288.87

Obvezno frankiranje pošilk do jugoslovansko-madžarske meje

Radi obstoječih težkih deviznih razmer se smejo po rešenju madžarskega ministarstva trgovine števil. 122434/32 z dne 11. junija in temeljem protokola II. M. K. R. točka 1 b) pošiljke, ki so namenjene za postaje na Madžarskem, prevzemati na madžarskih obmejnih prehodnih postajah le, če niso obremenjene z nikakimi stroški.

Madžarske obmejne prehodne postaje bodo potemtakem odklanjale prevzem pošilk, ki so predane na prevoz po 30. juniju za postaje na Madžarskem, če bodo obremenjene s kakimi stroški. Glede na to je počeniš od 30. junija t. l. dalje dovoljeno prevzemati na prevoz pošiljke ekspresne, brzovozne in sporovozne robe namenjene za postaje na Madžarskem samo, če se pošiljatelj s frankaturno izjavo v tovarnem listu obveže, da plača vozarino in vse stroške do jugoslovansko-madžarske meje.

Ponudbe, poupraševanja

Tvrdka S. I. M. P. E. R. Societa Importazione Materie Prime e Rappresentanze A. G. L., Trst-Trieste, P. to. F. eo Vittorio Emanuele 4, se zanima za uvoz jaje, perutnine in fižola iz Jugoslavije v Italijo. Interesentom se je obrniti direktno na prej navedeno tvrdko s svojimi ponudbami.

Iz naših organizacij

Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč« v Ljubljani, vabi na redni letni občni zbor, ki se bo vršil v ponedeljek, dne 4. julija 1932, ob 8. uri zvečer v veliki dvorani »Trgovskega doma« v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 27. Dnevi red: 1. Poročilo uprave. 2. Poročilo nadzorstvenega odbora o računskem zaključku za leto 1931. 3. Odobritev proračuna za leto 1932 in določitev letnine za leto 1932. 4. Slučajnosti. Samostojne predloge je predložiti upravni odboru najmanj 8 dni pred občnim zborom. V slučaju nesklepnosti občnega zbora se vrši pol ure pozneje, t. j. točno ob pol 9. uri zvečer, v zmislu čl. 19 društvenih pravil ravnotam, z istim dnevnim redom občni zbor, ki bo veljavno sklepal ob vsakem številu navzočih.

Občni zbor Trboveljske premogokopne družbe

Na občnem zboru Trboveljske premogokopne družbe, ki se je vršil četrtlet v kateremu je predsedoval družbeni predsednik g. Andre Luquet, častni guverner Banque de France, je bila odobrena bilanca za poslovno leto 1931 in sklenjena dividenda od Din 15.— za delnice.

Z ozirom na obstoječe devizne omejitve bo upravni svet naknadno določil termin izplačila dividende.

V upravni svet je bil na novo izvoljen g. Rene Monod, bankir v Genévi, na mesto preminulega g. Edmonda Cheneviera in ponovno izvoljen odstopivši član g. Henri Comte de Reneville.

Mediç-Zankl kemično čiste, olepšane in navadne prstene ter suhe fasadne barve.

FRANCIJA ZVIŠUJE UVOZNE KONTINGENTE.

Francoski trgovinski minister Durand naznanja nove uvozne kontingente za tretje četrtletje. Pri tem zasleduje minister dva cilja: ne takoj prelomiti z dosedanjo prakso, vseeno pa pripraviti progresiven povratek k večji prostosti v mednarodni blagovni izmenjavi. Zato je bila večina kontingentov po kvotah zvišana za 10 do 35 odstotkov. Kjer to ni bilo mogoče, je bila izvedba zapornih naredb poenostavljena in olajšana.

NOTRANJE CARINE V USA?

V vseh prostranih državah USA ni nobene notranje carine, pa so tako velike kot Evropa. Ravno to jim da veliko moč na zunaj. Sedaj pa beremo, da hočejo nekatere države vsled gospodarske krize zateči se k temu zadnjemu sredstvu samopomoči in da je novi protekcionizem dovedel že do nekakšne carinske vojske med državama Colorado in Wyoming.

Po svetu

Češkoslovaški sindikat za uvoz agrarnih produktov, žita, moke in živine je bil ustanovljen te dni v Pragi.

Stoti plavž v Rusiji je pričel obratovati 5. t. m. Je med najmodernejšimi in ima dnevno kapaciteto nad 1000 ton. Za primer navajamo, da je vsa Češkoslovaška producirala v maju 32.600 ton suróvega železa.

Cena živega srebra pada kar naprej; v začetku t. l. je bila kartelova cena določena z 80 dolarji za steklenico, nato je bila znižana na 65 dolarjev in sedaj zopet na 50. A še ni dosti; na londonskem trgu dobiš steklenico že za 40 dolarjev.

Crédit Lyonnais bo zaprl svoje podružnice v Turčiji, in sicer zaradi ovir, ki jih dela turška vlada inozemskemu kapitalu. V Turčiji je povzročil ta sklep veliko razburjenje, saj dela Cr. L. tam že nad 50 let in uživa velik ugled.

Alpine Montan naznanja, da bo v juliju ustavila obrat v vseh svojih tovarnah; kako dolgo bo to trajalo še ni ugotovljeno.

V avstrijski tekstilni industriji se je položaj v zadnjih tednih bistveno poslabšal, računijo pa na zboljšanje vsaj do jeseni.

Prvo jugoslovansko tovarno britev so ustanovili v Beogradu; dnevno produkcijo cenijo na 8000 kosov, cena bo znašala 40 dinarjev za 100 kosov ali samo 40 par za kos.

Med Portugalsko in Francijo je izbruhnila carinska vojska; ker je francoska vlada vpeljala na uvoz portugalskih predmetov 15 odstoten pribitek, je odredila portugalska vlada ustavljenje vsega zacarinjenja francoskega blaga v libonskem pristanišču.

Na otoku Rabu bodo pričeli letos v večji meri gojiti bombaž; če se bo obneslo, bi bilo to v daljni bodočnosti velikega pomena za samopreskrbo Jugoslavije z bombažem.

Brezposelnost v Nemčiji je padla v prvi polovici junija za 14.000 na 5.569.000 oseb, kar je še zmeraj izredno visoko število.

Hranilne vloge v Avstriji so znašale pri glavnih zavodih na koncu maja 1422 milijonov šilingov proti 1384 milijonom na koncu decembra. Zaupanje se polagoma vrača.

Carina na časniški papir v Poljski bo v bližnjem času znižana za 50 odstotkov.

Jekla in železa v Nemčiji so producirali v maju več kot v aprilu; od 155 plavžev jih je obratovalo v aprilu 40, v maju 41.

V Chicagu so postale insolventne zopet štiri manjše banke, ki razpolagajo z vlogami 4.7 mil. dol. V dveh tednih je bilo prijavljenih v Chicagu 25 bančnih insolventov.

Česka banka v Pragi bo izplačala 3 odstotno dividendo ali 12 Kč proti 5% ali 20 Kč v preteklem letu.

Tekstilna industrija v Češkoslovaški toži o rapidno padajočem eksportu. Od 65 bombaževih predilnic, včlanjenih v Nemški industrijski zvezi, jih 13 popolnoma počiva, ostale pa delajo v močno skrčnem obsegu; število v njih zaposlenih delavcev je padlo v enem letu od 25.000 na 3000.

Čslav. kartel cementsa, obsegajoč štiri velike tovarne in obnovljen leta 1929, je z 31. decembrom t. l. odpovedan.

Skrčitveni proces industrije bo kmalu končan in bodo ostali le oni obrati, kojih obstoj je gospodarsko in gospodarsko geografično vseskoz opravičen.

Mednarodni velesejem v Utrechtu. Mednarodni velesejem v Utrechtu (Nizozemska) se vrši od 6. do 15. septembra 1932.

Obtok bankovcev v Avstriji je bil 23. junija v znesku 873 milijonov šilingov krit v zlatu in devizah z 19.8 odstotki.

Oglje namesto inozemskega koksa naj bi se uporabljalo v plavžih v Varešu v Bosni; tako bi se izdatno pomagalo domačemu gozdarstvu, pravi neki predlog.

Argentina in Paraguay sta zopet pričela plačevati svoje inozemske dolgove.

Češkoslovaški kartel cementsa, ki je bil z 31. dec. 1932 odpovedan, hočejo obnoviti in hočejo pritegniti večja izven kartela stoječa podjetja.

Povodom 20-letnice
obstoja svoje tvrdke bom prodajal ure, zlatino, srebrnino, dragulje z 20% popustom

IVAN PAKIŽ

LJUBLJANA, Pred škofljo 15

7257

Dunajsko finančno pismo

Pretekli teden je bil v Avstriji teden važnih dogodkov. Upniki Kreditnega zavoda so odpotovali, in optimisti pravijo, da se bodo morda po štirih tednih vrnili in pogajanja obnovili. Zaenkrat so difference nepremostljive. Dolgo časa je bila delana težka pogreška, da je bila dano upnikom prepričanje, naj samo zahtevajo in dolg se jim bo vrnil s 100 odstotki. Tudi če bi Avstrija hotela, bi ne mogla prevzeti dolgov Kreditnega zavoda. Jamstvo je bilo podano tedaj, ko so bili dolgovi cenjeni samo na 140 milijonov šilingov; sedaj navajajo izgube s 750 milijoni šilingov. Tudi tekoči aparat požre velikanske vsote, čeprav so bile plače uradnikov opetovano zelo znatno znižane. Manjka pač zaslužek, ki ga mora banka imeti, če hoče izhajati. Nobena banka ne more pokazati letos kakšnih uspehov; tem manj še Kreditni zavod, ki mora računati z najtežjimi obremenitvami. Tudi poravnava z Narodno banko še ni započeta. Misel, da bi se del dolga, ki ga ima zavod pri Narodni banki, kril s placiranjem notranjega posojila, se trenutno ne zdi lahko izvedljiva. Manjka pač ljudi, ki bi notranje posojilo kupili, in razredna loterija že davno nima nobene privlačnosti več, kar dokazuje opustitev prodaje njenih srečk od strani številnih bank.

A nekaj bi se dalo vseeno narediti: prevelika obrestna mera Narodne banke bi se morala znižati. Prej je bilo mogoče zagovarjati tako veliko obrestno mero s tem, da so opozarjali na njeno privlačnost za inozemski kapital. Danes obrestna mera ne igra nobene vloge več. O tem morejo poročati tudi hranilnice. Pri nekaterih med njimi rastejo hranilne vloge, vse pa niso tako srečne. Njih se poslužujejo tudi zavarovalna podjetja, ki hočejo svoj denar kratkoročno naložiti. Prej so dajala hipoteke, so nakupovala realitete in naložne papirje, danes so oprezna. Pred naložnimi vrednotami imajo svet strah, njih realitetna lastnina se je itak pomnožila, cene hiš niso poskočile; in kdor je napravil hipoteko likvidno, je moral biti previden, da ni bila prevelika in da ni bil slednjič prisiljen, da prevzame objekt sam. Zavarovalne družbe hočejo biti pa nekoliko likvidnejše tudi zato, ker se bojijo, da bodo morale dajati predujme na police. Stiska raste ravno pri srednjem stanu od dne do dne bolj. Kreditna nabava v obliki predujmov ali osebnih posojil postaja težja in se zato marsikdo zateče k polici. Zavarovalna podjetja morajo imeti v ta namen gotovino na razpolago.

Na borzi se ne da nič narediti. Nekaj se je zaslužilo vsled dviganja ogrskih papirjev, a zaslužili so le poklicni krogi. Tudi kolebanje valutaričnih trdno obrestljivih papirjev je prenehalo. Vobče je slika Dunajskega efektnega trga brezupna, in, kar je še slabše, tudi ni upanja, da bi v doglednem času nastopilo poživljenje. Kjer le morejo, iščejo senzali stranski zaslužek, ki izpolni njih prosti čas po zaključku borze.

Brzojavni
Krispercoloniale Ljubljana
Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale

Lastnik:
Josip Verlič
Veletrgovina kolonijalne robe. Velepražarna kave. Mlini za dišave

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 33

Zaloga špirta, raznega žgajuja in konjaka. Mineralne vode

Točna postrežba — Cenik na razpolago
Ustanovljeno leta 1840

UVOZ MOKE V JUGOSLAVIJO
Po podatkih glavnega carinskega urada na Sušaku je bilo v lanskem novembru importiranih z Reke v okraje Sušak, Kastav in Bakar 122.000 kg moke, v decembru 1931 in v januarju 1932 po 178.000 kg, v letošnjem februarju 174.000 kg, v marcu 196.700, v aprilu 111.300, v maju 72.000 in v juniju najbrž samo še ca. 20.000 do 30.000 kg. Vidi se, da se je razlika v ceni domače in tuje moke zmanjšala.

20% Naznanilo! 20%
Naznanjam cenj. odjemalcem, da se je manufakturna trgovina

„PRI ZVONU“ I. Strojanshek, Ljubljana
preselila s Pogačarjevega trga v svojo hišo

PRED ŠKOFIJO št. 21 (poleg magistrata)
Ker nam ne bo treba plačevati najemnine lokala, zato dobite pri nakupu

20% popusta. Cenjenim odjemalcem se toplo priporočamo.

Gospodarsko pismo iz Rumunije

Dr. M. S. piše iz Bukarešte: **Oblikovanje cen v Rumuniji je skrajno nezadovoljivo. Cene so mnogo bolj padle kot nabavni stroški, izbalanciranje se ne da doseči.** Cene letine bodo tudi letos komaj krile nabavne stroške. Kako so se pri dosegu pridelka opustila vsa pomožna sredstva, kaže najbolj jasno dejstvo, da je rumunska industrija gnojil ustavila obratovanje in so ostale stare zaloge neprodane. Zato so v zadnjih dveh letih intenzivno propagirali prodajo in so dovoljevali tudi kmetom kredite za nakup.

Izdelovanje sladkorja stoji pred dejstvom, da je prodaja padla skoraj na polovico. Leta 1929 so prodali še 12.000 vagonov sladkorja, letos ga bodo prodali skupno 6000 do 7000 vagonov. Vlada je ceno sladkorja znižala za 9 lejev pri kilogramu, kar pomeni v tekočem letu 540 do 630 milijonov lejev manj dohodkov. V bodoči kampanji se bo to znižanje tako razdelilo, da bodo nosile tovarne 6 lejev, pridelovalci pa 3. Za proizvajalce pese se bo cena znižala od 11.300 na 6300 lejev za vagon. Cena sladkorja bo pa kljub temu v Rumuniji še vedno višja kot drugod. Najslabše so se v gospodarskem viharju držale one tovarne v Bukovini, ki so pripadale dunajskemu Kreditnemu zavodu. Njih zaloge iz leta 1930 zadostujejo še do leta 1933. Glede prodaje so bile te tovarne preveč optimističnega naziranja; to se vidi iz dejstva, da ostale rumunske sladkorne tovarne nimajo toliko tega obresti požirajočega blagoslova v zalogi. Tovarne Kreditnega zavoda imajo 1¼ milijarde lejev dolga, za

kar morajo plačevati še zmeraj 15-odstotne obresti. **Delniška glavica v znesku 500 milijonov lejev se zdi, da je zgubljena, dočim se bo dolg Kreditnega zavoda moral morebiti v celoti plačati.**

Neznosne razmere v industriji špirta so dovedle do ustanovitve špirtovega monopola. Doselej poljedelskega špirta sploh niso mogli producirati, tri leta stare zaloge so bile neprodane. Krivdo je nosila konkurenca vinskega špirta, ki je imel davčne ugodnosti, 60 lejev proti 110. Novi monopol prevzema produkcijo po enotnih cenah, a le v izmeri resnične prodaje. Žgalnice morejo računati torej s trdno ceno, ne pa z določeno množino. Potreba produkuje se razdeli na posamezne producente po vnaprej določenih kvotah.

Prisilno razdoločanje kmetijstva pomeni maščevalno odredbo investicijskega kapitala proti rentnemu kapitalu. Rumunsko poljedelstvo je moralo v zadnjem desetletju plačevati za izposojeni denar ogromne obresti. S 36 odstotki se je pričelo in je šlo v zadnjem času dol na 13 odstotkov, ob 6 odstotni bančni obrestni meri. Sedaj se vrši izenačenje z močnim odpisom kapitala. **Posesiva do 10 ha plačajo 50 odstotkov dolga v 30 letih po 4 odstotke.** Ta uraditev je splošna. **Veleposestva morejo individualno doseči potom sodišča drugačno razdoločitevno postopanje, kjer se določijo kvote in plačilni roki; a prošnja se more tudi odkloniti.** In ker je postopanje združeno še s stroški, ga pač ne bodo prepogosto uporabljali.

III. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov

Zalec v Savinjski dolini, dne 30. junija 1932.

Od našega zadnjega poročila smo imeli nekaj dni prav toplo vreme, kojemu je pa dne 21. junija sledilo precejšnje ohlajenje s padavinami. Konec junija je nastalo zopet ugodno vreme.

Stanje hmeljskih nasadov se je sicer izboljšalo, vendar še ne izravnilo. V mnogih nasadih je trta zrastle že do vrha drogov in nastavlja mnogo panog.

V nekaterih nasadih, posebno v nizkih legah, se pojavlja aphid muha in njeni ne-ljubi potomci. Pred kratkim je bilo prodano nekaj partij lanskega hmelja. Ugodno vreme je nujno potrebno.

Društveni odbor.

POZOR TRGOVCI! Kadar pridete v Ljubljano, ne pozabite obiskati

DAJ-DAM, avtom. bufet

Aleksandrova cesta — palača Viktorija.

MEDNARODNI BORZNI INDEKS KOLEBA

V tednu od 18. do 25. junija so bili mednarodni efektni trgi pod vplivom konference v Lausanne in so neprestano kolebali, kakršna so bila pač poročila od tam. Vendar se je gibalo kolebanje v zelo ozkih mejah. Nekateri borze, zlasti New York, so izšle iz tedna z znižanimi tečajji, druge so pod vodstvom Londona nekoliko profitirale. Iz delniških indeksov običajnih 11 mednarodnih efektnih trgov izračunjeni mednarodni borzni indeks se je v omenjenem tednu le malo spremenil; padel je od 32,6 na 32,4, pri čemer je indeks od konca leta 1927 enak 100. Borze so 18. 6. in 25. 6. takole notirale: Berlin 19,7 in 19,1, London 33,5 in 34,5, Pariz 54,6 in 54,3, Bruselj 24,5 in 24,3, Amsterdam 22,3 in 22,6, Stockholm 8,3 in 8,5, Zürich nespremenjeno 34,0, Dunaj 34,1 in 33,9, Praga nespremenjeno 52,0, Milan 48,7 in 49,1, New York 26,5 in 24,6.

Oglašajte v »Trgovskem listu«!

KLIŠARJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše

KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Dobava-prodaja

Dobave. Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 14. julija t. l. ponudbe glede dobave 70.000 pol konceptnega papirja. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 14. julija t. l. ponudbe glede dobave 60.000 kg sena in 50 komadov rudarskih sekir. Komanda pomorskega arsenala Tivat sprejema do 24. julija t. l. ponudbe glede dobave 100 kg univalnih gob in 150 kilogramov gostega razbonita. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 8. julija t. l. se vrši pri intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave živil (čebula, riž, zdrob, sladkor itd.). (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 7. julija t. l. ponudbe glede dobave 2500 kg kave, 2000 kg olja, 2000 kg mila in 30.600 kg moke. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 11. julija t. l. ponudbe glede dobave 5000 kg tračnih žebeljev, 5000 kg olja za mazanje vagonet, 2000 m² krovne lepenke in glede dobave vrvi. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 14. julija t. l. ponudbe glede dobave 300 kg strojnega olja in 30 komadov povprečnih žag. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 14. julija t. l.

ponudbe glede dobave 460 komadov žarnic. — Dne 18. julija t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertna licitacija glede dobave 20.000 m³ peska. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 4. julija t. l. ponudbe za dobavo hrastovih pragov in do 5. julija t. l. za dobavo mila. — Direkcija državnega rudnika v Kaknju sprejema do 7. julija t. l. ponudbe za dobavo Mannesmannovih cevi, dinamoloja, cilindrskega olja in svinjske masti. — Direkcija državne železare v Varesu-Majdanu sprejema do 6. julija t. l. ponudbe za dobavo sena in portland-cementa, do 13. julija t. l. pa za dobavo specialnih kablov. — Direkcija državnega rudnika v Kreki sprejema do 7. julija t. l. ponudbe za dobavo cevi za kotle, do 14. julija t. l. za dobavo pocinkane vrvi in do 28. julija t. l. za dobavo motorja za trofazno strujo. — Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 19. julija t. l. ponudbe za dobavo košar za premo, do 21. julija t. l. pa za dobavo bencinskih svetilk, megafonov, posod za olje, lijakov za bencin, lopat in raznih batov. — Direkcija državnega rudnika v Zenici sprejema do 21. julija t. l. ponudbe za dobavo jamskega lesa. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Prodaja železnih in pločevinastih odpadkov. Predmetna licitacija se bo vršila dne 18. julija t. l. pri Dravski radionici v Ljubljani, Kobaridska ulica 43, kjer se dobe pogoji za to licitacijo.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 4. julija t. l. ponudbe za dobavo portland-cementa, do 11. julija t. l. pa za dobavo knjig za matriko. — Direkcija državnih železnic, mašinsko odeljenje, v Ljubljani sprejema do 7. julija t. l. ponudbe za dobavo hektografske mase. — (Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Razglas davčne uprave za mesto Ljubljana

Ministrstvo financ, davčni oddelek v Beogradu je s svojim odlokom z dne 3. junija 1932 št. 46.451/III odredilo sledeče:

Osebe pri vseh oblastvih, katere prevzemajo došle spise, s katerimi se polaga kakšna taksa, oziroma se mora plačati kakšna taksa v kolekih, morajo od 1. avgusta 1932 dalje na vsakem spisu navesti: po kateri tarifni postavki in v kolikem iznosu je taksa donešena. V delovodnem protokolu, kamor se vpisujejo došli spisi, se mora pri vsakem spisu označiti, po kateri tarifni postavki je taksa donešena in v kolikem iznosu po posameznih tarifnih postavkah.

V slučajih, ko se pobira taksa šele naknadno, se mora na podlagi posebnega referata, ki mora biti vpisan v delovodni protokol, ugotoviti višina in vrsta naknadno plačane takse.

Iz delovodnega protokola mora biti razvidno, koliko in po kateri tarifni postavki je bilo na vsakem posameznem spisu takse v kolekih donešeno.

Na osnovi teh zabeležb v delovodnem protokolu je sestaviti konec meseca izkaz, iz katerega bode razvidno, koliko je bilo tekom meseca pobrano na taksah v kolekih po posameznih tarifnih postavkah.

Zavodi in ustanove, ki ne vodijo delovodnega protokola, pa za gotova dela in posle zahtevajo takso za države, morajo voditi evidenco na ta način, da bo iz nje razvidno, katerega dne in po kateri tarifni postavki je bila taksa v kolekih plačana, izvzemši takse, ki se plačujejo na posebnih taksnih monopoliziranih obrazcih.

Konec vsakega meseca morajo zavodi in ustanove na podlagi te evidence sestaviti izkaz, koliko je bilo in po kateri tarifni postavki takse v kolekih pobrane tekom meseca.

Kadar se pobira taksa za državo v gotovini, morajo vse oblasti, ki to takso pobirajo in zaračunavajo, bodisi po nalogu druge oblasti, bodisi da jo sami odmerjajo, sestaviti vsaki mesec izkaz, iz katerega bode razvidno, koliko je bilo v preteklem mesecu in koliko po posameznih tarifnih številkah takse v gotovini pobrane.

Mesečne izkaze je pošiljati do 10. vsakega meseca davčni upravi za mesto v Ljubljani. Le v slučaju, če je bila taksa v gotovini pobrana in odvedena davčni upravi, ni izkazati pobrane takse.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Kranj.

Besedilo: Vinko Majdič.

Obratni predmet: valjni mlin in trgovina z moko.

Dosedanji imetnik tvrdke Vinko Majdič se izbršuje zbog smrti.

Tvrdka se je izpremenila v javno trgovsko družbo s pričetkom 9. decembra 1926, koje javni družabniki so:

Majdič Matilda, vdova veletrgovca, Majdič Marica, industrijalka, Majdič Demeter, industrijalec, in Majdič Kornelija, stud. tech., — vsi v Kranju.

Obratni predmet odslej:

- mlin in žaga,
- trgovina z moko,
- proizvajanje in prodaja električnega toka (§ 60. obrtnega zakona),
- izdelava, nakup in prodaja elektrotehniških predmetov (§ 50., t. 1. in 2. obrtnega zakona).

Izbršuje se prokura Majdič Matilde, Majdiča Demetra in dr. Pehanija Bena.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 3. junija 1932.

Firm. 524. — Pos. I 287/11. — Rg. A VII 99/11.

*

Sedež: Zapuže 10.

Besedilo: Alojzij Kristan.

Obratni predmet: izdelovanje sukna.

Obratni predmet odslej:

Izdelovanje sukna, odej in pletenin.

Deželno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 20. maja 1932.

Firm. 455 — Rg. A IV 54/2.

Nova knjiga

»Südosteuropa, Bulgarien, Jugoslawien, Rumänien, Politik, Kultur, Wirtschaft.« Von Professor Dr. W. Hoffmann. Verlag Wolfgang Richard Lindner, Leipzig. — Narodni ekonom Hoffmann, redni profesor na rudarski akademiji v Freiburgu, je več let na široko proučeval jugovzhod Evrope; zaključke je objavil v celi vrsti monografij in je zbral sedaj vso snov v posebni knjigi z gornjim naslovom. Vsak poznavalec gospodarskih razmer Jugovzhodne Evrope bo moral oceniti Hoffmannovo delo kot odlično in kot zelo važen vir za ta del Evrope. Vrednost knjige ni označena samo po temeljitem in res strokovnem opisu gospodarstva, kulture in politike Jugoslavije, Rumunije in Bolgarije, temveč tudi po njenem snovnem bogastvu, kar je za praktilna prav toliko vredno kot za teoretika. Knjiga je delo znanstvenika, ki je z odprtimi očmi gledal in se vživel v posebnovrstno življenje Jugovzhodne Evrope in ki more iz lastnega globokega razumevanja nuditi tudi bralcu živo razumevanje označenega predmeta.

UVOZ V JUGOSLAVIJO

Priobčene so uvozne številke za maj, ki nam pravijo, da je bilo importiranih 55.027 ton blaga v vrednosti 234.56 mil. Din proti 100.696 tonam in 393.5 mil. Din v lanskem maju. V vseh prvih petih letošnjih mesecih je znašal uvoz 274.415 ton v vrednosti 1187 mil. Din proti 440.321 tonam in 2196 milijonom Din v isti lanski dobi. Po množini je padel letošnji uvoz za 38 odstotkov, po vrednosti za 45 odstotkov.

Razno

Inozemski delavci v Jugoslaviji. Po poročilu ministrstva za socialno politiko v Beogradu znaša število inozemskih delavcev v Jugoslaviji sedaj ca 26.000. Gre za delavce vseh kategorij, tudi za duševne. Največ je Italijanov, 6621; za njimi pridejo Čehoslovaki s 6574, Avstrijci 4850, Ogrji 1722, Nemci 1382, Bolgari 869, Poljaki 523, Rumuni 430, Albanci 323, Grki 317, Francozi 283, Rusi 1362 (emigranti), Turki 123, itd.

Svetovna brezposelnost narašča. Mednarodni delovni trg je zbral podatke o brezposelnosti v začetku junija t. l. in je ugotovil splošno naraščanje napram isti lanski dobi. Izjemi sta le Finska in Poljska z majhnim padcem 1% in 3%. Število brezposelnih v Nemčiji je označeno v začetku letošnjega junija s 5.675.000 proti 4.211.000 v juniju 1931, v Angliji in Severni Irski z 2.822.000 proti 2.578.000, v Švici 103.000 proti 61.000, v Franciji 315.500 proti 51.000, v Italiji 1.033.000 proti 699.000 (maj), v Češkoslovaški 482.000 proti 93.000. Redno v večini industrijskih držav pomladi število brezposelnih vsled sezonskih činiteljev pada, letos pa ni. To ni za bodočnost nič kaj razveseljivo znamenje.

Bančna kriza v U. S. A., ki se je bila začasno ustavila, se je zopet poostrila; število bančnih insolventov je naraslo v aprilu na 68, v maju na 91, v juniju pa še bolj.

Opustitev filialk francoskih bank v Turčiji se nadaljuje; za Crédit Lyonnais prihaja Francoska Orient-banka itd.

Na petrolejsko konferenco v Parizu, ki se je pričela 29. junija, so proti pričakovanju prišli tudi Rusi.

Irzna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 10 konjev, 10 bikov, 113 volov, 241 krav in 22 telet; skupaj 396 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejm dne 28. junija 1932 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 4-25 do 5 Din, poldebili voli 3 do 3-75 Din, plemenski voli 1-75 do 3 Din, biki za klanje 2-25 do 2-75 Din, klavne krave debele 2-25 do 3-25 dinarjev, plemenske krave 2 do 2-25 Din, krave za klobasarje 1 do 1-50 Din, molzne krave 2 do 2-75 Din, breje krave 2 do 2-75 dinarjev, mlada živina 2-75 do 5 Din, telata 4 do 5 Din. Prodanih je bilo 117 komadov. Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1kg 10 do 12 Din, II. vrste 6 do 8 Din, meso od bikov, krav, telic 4 do 6 Din, telečje meso I. vrste 10 do 12 Din, II. vrste 6 do 8 Din, svinjsko sveže meso 10 do 16 dinarjev.

TRG JAJEC

Zadruga za eksport jajec v St. Juriju ob južni železnici poroča: Temeljna tendenca na trgu jajec se more označiti vobče kot mirna. Dovozi se gibljejo sicer v zmernih mejah, a nakupna moč konsumentov je tako oslABLJENA, da se višje cene ne dajo doseči, kakor bi nekateri naši eksporterji radi videli. Kaj bodo prinesli prihodnji tedni, se ne dá nič povedati.

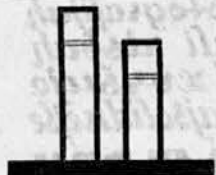
„Slavija“

Jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Gospodarska ulica 12, telefon štev. 2176, 2276.

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

**KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE
TISKARNE**

REG. Z. Z. O. Z.
LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:
SALDA-KONTE, ŠTRACE, JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE, ODJEMALNE
KNJIŽICE, RISALNE BLOKE ITD.

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z. O. Z.

CANKARJEVO N. 21 -- MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

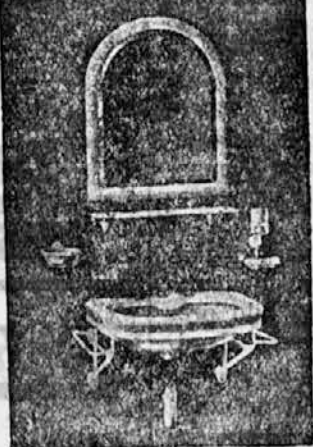
Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.

Posteljne žične vloge, zložljive železne in pločevnaste železne postelje Vam nudi najceneje

Prva ljubljanska izdelovalnica žičnih vlog in železnih postelj

PAVEL STRGULEC

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta 13.

Higienske instalacije

kleparstvo, krovstvo, strelovski

Jakob Fligl dediči
Ljubljana

Rimska cesta štev. 2
Gregorčičeva ulica štev. 5
Telefon 33-53

Potrebujem večjo količino **DRV** za kurjavo

Ponudbe poslati na naslov
Radivoje Milošević

Kosovska Mitrovica

Trstje za strope

naročajte le pri domači tvornici, katera edina izdeluje to blago iz najboljšega materiala in prodaja najceneje
Jos. R. PUH, Ljubljana, Gradaška ul. št. 22, Telefon št. 25-13

Špedicija Turk

Ljubljana, Masarykova cesta štev. 9
prevzema (nasproti carinarnici) prevzema

Ocarinjenje

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija pravičnega zaračunavanja carine po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.
Telefon interurban štev. 2157.

Prevažanje

vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, solitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego, kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti.
Telefon interurban štev. 2157.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave,
mletih dišav in ručninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zartečajte cenik!

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“!

Motvoz Grosuplje

domać slovenski izdelek → Svoji k svojim!

Tovarna motvoza in vrvarna d. d. Grosuplje pri Ljubljani